

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi descendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicationis, Patrocinij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Caput III. Quomodo de Sanctis Conciones instituti possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

c.c. 8. & 14. 11. Contra chiragram seu immisericordiam pauperes de qua l.c.c.7.Ex.83. 12. Contra tormina seu impotentiam in morbis aliisque adversis, de qua l.c.c.11.

6. Posset ostendi, quomodo Rosarij Congregatio sit exercitus immortalis, in defensionem Ecclesiæ à S. Dominico hortante B. Virgine conscriptus, unde per 12. conciones possit ostendi, quomodo contra 12. hostes defendat. 1. contra Deum iratum. 2. contra Christum Judicem. 3. contra Dæmonem. 4. contra mundum. 5. contra carnem. 6. contra vitæ corporalis pericula, & ipsam mortem. 7. contra malos socios. 8. contra inimicos privatos. 9. contra hostes publicos. 10. contra hostes & calumniatores Rosarij. 11. Contra inimicos domesticos, seu proprias passiones. 12. Contra peccata commissa, quæ omnia pulchris exemplis ex thesauro Rosarij potest probari possunt.

CAPUT III.

Quomodo de Sanctis conciones institui possint.

Etiam de his variis modis haberi conciones possunt. Vel enim de iis in genere seu simul sumptis concio institui potest, vel in specie de uno tantum, & tum iterum vel tota vita Sancti breviter percurri, vel una tantum aut altera ipsius virtus proponi, & commendari. Singulorum modorum exemplaria breviter hinc afferentur.

Exemplar Primum.

Quomodo de sanctis simul sumptis concie institui possint.

Thema.

Gaudete, & exultate. Matth. 6.

Scopus.

Omniū Sanctōrum cultus persuadendus.

Syllogismus principalis.

Tunc meritis omnes Sancti peculiari studio colendi sunt, quod

do hic cultus DEO gratissimus est, & nobis ingentia commodam
pari: atqui ita se res habet; ergo.

EXORDIUM.

Celebramus hodie festum omnium Sanctorum, cuius festi
originem hanc affert Baronius. Erat olim Romæ ab
antiquis Romanis ædificatum templum celeberrimum in o-
mnium Deorum honorem, ideoque Pantheon dictum. Hunc
ergo superstitiosum cultum, ut abrogaret, aut potius in me-
liorem commutaret, Bonifacius Pontifex aliud templum in
honorem omnium Sanctorum ædificari, ac adeo cultum fal-
sis Diis attributū ad Sanctos transferri voluit. Idē ergo hodie
etiam Ecclesia à nobis exigit; erant nimirum, erant hactē-
nus non pauci, qui & ipsi falsos Deos colebant, dum gloriam,
auxilium & solatium ab hominibus, quorum vana est salus,
quærebant; sed hodie cupit Ecclesia, ut templum hoc, id est,
cor suum in templum cultui Sanctorum omnium consecra-
tum convertant. hinc omnes ad hanc festivitatem invitat,
dum in missa canit: *Gaudemus omnes in Domino, diem fe-
stum celebrantes in honore Sanctorum omnium, de quorum so-
lennitate gaudent Angeli, & collaudant Filium DEI.* Ut ergo
huic tam ardenti Matris nostræ desiderio tantò promptius sa-
tisfaciamus, ostendam in præsentī concione paulò fusiùs, cur
& quomodo omnes Sanctos colere debeamus. Vos interea
mentes animosque ad hunc cultum præparate.

Pars Prima.

Et primam quidem partem quod attinet, duas potissimum
causas inveno, ob quas omnes Sanctos præcipuo studio cole-
re debeamus. Prima est, quod summo amore DEUM ipsi pro-
sequantur; quæ sanè causa magis, quàm omnes aliæ movere
nos debet; ad omnem illis cultum & amorem tribuendum;
nam dicite, quæso, Auditores, si esset aliquis, qui adeo vos a-
maret, ut de vestris bonis magis, quàm de suis gauderet: ut
in omnibus id solum indagaret, & faceret, quod vobis gratis-
simum, & maximè honorificum esse cognosceret: an non
summam ingrati animi notam vos admisisse censeretis, si ta-
lem hominis amorem non agnosceretis, & mutuis officiis
compensare studeretis? ita profectò dicetis, si sapitis? Jam
verò ulterius quæro; an non DEUM magis, quàm vos ipsos

Inscr. VII.

M

anc-

ameticis? atque adeò beneficia & officia ipsi exhibita plura æstimetis, quàm quæ vobis præstantur? neque hoc, crederem negabitis; an non autem ex hoc per legitimam consequentiam infertur, vos summè obligatos esse ad omnes Sanctos singulari amore & veneratione prosequendos? ut, quorum quilibet DEUM tanto honore & amore prosequitur, quæ honorem & amorem vos perinde accipitis, imò pluris faciat, quàm si vobis fuisset exhibitus? verè qui hanc rationem sufficienter penetrat, ac perpendit, saxeum habere cor debet, si flecti se ac moveri non sinat, ad omnes Sanctos singulari cultu & amore prosequendos.

Secundà causa minor quidem, sed tamen valdè quoque efficax ad eundem cultum persuadendum, offertur nobis commodis, quæ ex tali cultu nobis proveniunt, & ad tria potissimum revocantur, quòd scilicet per cultum hunc meremur, omnes Sanctos pro nostris *spectatoribus*, *advocatis*, *protektoribus* habere, quæ tria officia, si fructum in iis latet, tem consideremus, meritò triplex funiculus dici possunt, quod arctissimè ad omnes Sanctos studiosissimè colendos obligamus, ideòque difficulter rumpitur.

Nam 1. quis non videt, quanta commoda ex hoc, quòd in omnibus operibus *spectatores* habeamus, (si scilicet omnia opera nostra ad eorum post DEUM honorem dirigamus) periantur? quanta cum solitudine fugientur peccata, si quis credat, se à tot testibus spectari? si, teste Seneca, magna peccatorum tollitur, quando peccaturis testis assistit; an non si tot millia testium assistere nobis adverterimus, omnia minò peccata, aut certè potissima eorum, quæ deliberatè committuntur, pars auferretur? quanta porrò accuratior diligentia singula opera peragentur, quanta cum alacritate personam quisque suam sustinere conabitur, si in tali theatro, coram tot tantisque Spectatoribus se spectaculum facturum esse sibi persuaserit? & cum Sancto Davide dicere ausus fuerit Ps. 137. *In conspectu Angelorum* (imò & Sanctorum omnium) *psallam tibi*, ceteraque mea opera peragam? si oculus Domini juxta commune proverbium saginat equum, quod oculus tot Sanctorum non faciet? an non animam egregie saginabit? si unius Principis præsentia tantos animos & vires addit ad opus aliquod summa cum charitate & diligentia perage-

peragendum; quid non faciet tot Principum regumque celestium honorificentissimus aspectus?

Jam verò ex titulo *Advocati*, quæ commoda quisque sperare possit, quis iterum non videt? quid deinceps non sperabimus à DEO impetrare, si tot pro nobis Advocatos intercedere adverterimus? si S. Hieronymus dixit, impossibile esse, ut multorum pauperum etiamnum in hac vita degentium, & pro suo benefactore DEUM deprecantium preces non exaudiantur, quomodo possibile erit tot tantorumque DEI Amicorum tam ferventer perfectæque orantium vota non audiri? qui, ut ait S. Chrysostomus, capita aut alia membra abscisa in manibus portant, ut efficacius DEUM moveant? si olim Asverus Esteri dimidium Regni ausus est polliceri; quid DEUS, qui Sanctos per visionem & amorem beatificum arctissime sibi desponsatos millies magis diligit, negare eis poterit? an non ergo audacter dicemus cum Ecclesia: *Omni-potens Sempiternus DEVS, qui nos omnium Sanctorum merita sub una tribuisti celebritate venerari, quasumus, ut desideratam nobis tua propitiationis abundantiam multiplicatis intercessionibus largiaris?*

Sed neque ex tertio titulo *Protectoris* minora commoda speranda sunt. Si enim jam olim Elifæus 4. reg. c. 6. puero suo ob exercitum Regis Syriæ, qui ad Eliam capiendum vel occidendum missus fuerat, trepidanti montem plenum equorum & curruum ostendit, dixitque; noli timere; plures enim nobiscum sunt, quàm cum istis: quantò potiori jure hoc animæ suæ dicet is, qui omnes Sanctos in protectionem suam intentos esse credit? an non se ipsum illis S. Bernardi verbis in Pl. qui habitat, animabit, dicetque: *quid sub tantis Custodibus timeamus? fideles sunt, potentes sunt, prudentes sunt, quid trepidamus? tantum sequamur eos, adhæreamus eis, & in protectione DEI celi commoremur.* Atque ex his patet, cur Sancti omnes à nobis studiosè colendi sint.

Pars Secunda.

Sed fortè dicetis, vobis non sufficere vires ad tot tantosque Patronos colendos; neque enim vobis quidquam præter paucas preces, & quædam virtutum exercitia suppetere ad illos honorandos. Sed hæc quid inter tantos? verùm nolite

M 2

diffide-

diffidere, AA. nam & facillimam, & solidissimam praxin vobis ostendam, quâ Sanctis his omnibus sufficientissimum simul & gratissimum cultum exhibeatis. Pro qua tamen prius supponendum est, per honorem uni exhibitum alteri nihil decedere, si ritè honor iste exhibeatur, cum honor nihil aliud sit, quàm publica testificatio conceptæ in animo de alterius virtute opinionis; possit autem hæc æstimatio unius per altero publicè vulgari, etiam si per eundem actum etiam alius honoretur. Exemplo res clarior fieri poterit. Ponamus me principalem aliquem Dominum testificandi mei in ipsum affectûs gratiâ ad convivium invitare, & quia aliunde mihi perspectum est, cum aliquos amicos licet longè ipso inferiores valdè diligere, etiam hos ad convivium, ut Domino illi amico suo suâ Societate convivium jucundius gratiusque efficiant, vocare; in tali casu nunc aio per talem invitationem, & convivij instructionem utique Dominum illum principaliter honorari, tantumque abesse, ut per invitationem aliorum amicorum quidquam de honoris hujus quantitate decedat, ut plurimum potius ille augeatur, cum hæc ipsa amicorum invitatio propter ipsum fiat, quia scilicet supponitur illum valdè ipsos diligere, atque adeo multum desiderare, ut secum convivium hoc participant, ipsæque eorum præsentia & conversatione delectari, atque in eorum honoratione per me factâ abundantius honorari possit. Simili ergo modo cum DEI & Sanctorum honore se res habet. Diligit nimirum & ipse DEUS Sanctos suos ardentissimè, cupit à nobis plurimum honorari, honorémque illis impensum perinde reputat, ac si sibi exhibitus esset, atque adeo non modo per hunc Sanctorum cultum nil ipsi de honore decedit, sed potius hic summo opere augeatur, dum in tot tantisque servis & amicis suis copiosè honoratur.

Hoc ergo supposito totam praxin hujus cultûs in tribus consistere aio t. ut discrimen inter Patronos ad exemplum Ecclesiæ faciamus, & aliquos quidem pro Patronis principalibus, & quasi primæ classis eligamus, quales v.g. esse possunt B. Virgo, & Sanctissimus Sponsus ejus Josephus, S. Angelus Custos, Sanctus, cujus nomen gerimus, SS. Petrus & Paulus velut fundatores & Patroni principales Ecclesiæ, item fundator ordinis aut statûs illius, in quo degimus. Alii pro

Patro-

Patronis minus principalibus & quasi secundæ classis colantur, quales v.g. esse possent, ad quos specialiter vel ratione ejusdē vocationis, vel ratione beneficij specialis accepti, aut obtinenti, aut quocunq; alio titulo magis colendos & amādos incitari nos experimur. Alij deniq; pro cōmunibus Patronis habeantur, de quibus proinde omnibus tā specialibus, quā cōmunibus Patronis, ut eorum memoria, & fiducia in illos perpetuò refricetur, litanix breviusculæ confici, & quotidie vel certò quavis hebdomade aut mense recitari possent.

2. Ut omnes hos Patronos certo quodam die post peractam confessionem & sumptionem Sacri epuli conceptā formulā in hunc vel similem modum eligamus. O Sanctissimi, Deoque dilectissimi DEI amici, ô Sanctissima cælorum Regina, omnesq; cæli beatissimi Incolæ, gratulor vobis ex intimo corde de omni gloria & felicitate vestra, optoque ardentissimè, ut hæc gloria & felicitas vestra majora in dies augmenta sumat, & verò etiam ipse pro viribus id procurare paratus sum. Gratiarum quoque vobis, quas possum, maximas ago, pro omnibus & singulis obsequiis Divinæ Majestati & vobis mutuò exhibitis, uti & pro omnibus beneficiis, quæ omnibus defunctis & viventibus, sed mihi præcipuè indignissimo clienti vestro tam liberaliter contulistis, optoque iterum ex animo, ut pro tot tantisque favoribus æternū me gratissimum exhibere valeam. Certè quòd negligenter ad eò id ipsum hactenus præstiterim, doleo & erubescō ex corde, ac propterea per amorem DEI mei, & gloriam vestram humillimè rogo, ut & ipsi veniam tantæ negligentix benignè concedatis, eandēque etiam à clementissimo DEO meo misericorditer impetretis, unā cum efficaci gratia, quā vel nunc me sincère emendare, totamque vitam meam divino servitio, vestroque Sanctissimo cultui consecrare valeam. Id sane uti ardentissimè desidero, ita per vos etiam vel maxime impetraturum me confido; ea propter licet undecunque vestro Patrocinio indignissimus, fretus tamen pietate vestra & Zelo singulari, quem geritis ad DEI gloriam, meamque ac aliorum salutem promovendam, vos coram tota SS. Trinitate, omni possibili submissionis, reverentiæ ac fiduciæ affectu in amantissimos meos Dominos, Spectatores, Advocatos, & Protectores eligo, firmiterque statuo ac propono, me nun-

quam vos derelicturum, nec contra vos aliquid unquam cogitaturum, dicturum, aut facturum, neque permissurum, contra vestrum honorem unquam aliquid à meis subditis agatur, sed potius totis viribus procuraturum, ut tam à me quam ab illis gratissimus optimæ vitæ cultus constanti studio vobis exhibeatur, eumque in finem omnes nostræ cogitationes, verba, & opera non modo ad vestrum honorem potius DEUM sincera intentione dirigantur, sed hæc ipsa etiam causa cum singulari diligentia atque perfectione peragatur: Obsecro vos igitur, suscipite me in indignissimum clientulum vestrum, & dum varia clientibus vestris beneficiis impetratis, ad me quoque licet postremum oculos vestros misericordes convertite, & tum constantiam in vitâ, gratiamque vestro Sanctissimo cultu, tum copiosam ad omnes actiones meas ritè perficiendas benedictionem, gratiamque à DEO impetrate; Intercedite quoque pro defunctis, & viventibus omnibus; & illis quidem requiem & veniam, vivis vero mihi copiosum à DEO gratiæ auxilium obtinete, quo Sanctissimam ejus voluntatem semper cognoscere, & perfectè adimplere, vitamque nostram feliciter claudere valeamus, atque ipsam proinde vitæ meæ clausulam demissimè vos invito, rogòque simpliciter, ut ita mihi assistere, meque contra omnes hostium meorum insidias atque conatus defendere dignemini, ut vestro auxilio adjutus feliciter de iis triumphem, atque in vestram Sanctam Societatem admissus pro meis simul ac vestris beneficiis æternas illi laudes perfectissimè decantem. Amen.

3. Ut, dum quotidie manè per bonam intentionem opera nostra ordinamus, ea ad Sanctorum horum honorem potius DEUM dirigamus, & hoc ipso etiam accuratè peragamus; in quocunque verò casu magna cum fiducia ad eosdem confugiamus, auxiliūque nihil hæsitantes experamus. Occurrente verò festo eorum principali unum alterumve opus v.g. confessionis & communionis adjiciamus, sicut si quis inter dum propter hospitem novum advenientem singulare aliquod ferculum adjicere solet. Atque hunc demum cultum omnibus Sanctis gratissimum esse aio & facillimum juxta illud ineffatum Senecæ: *Numinis* (quidni & Sanctorum) *est cultus pulcherrimus* (& gratissimus) *optima vita*. Et gratissimum

num quidem aio, quia purissimus est, id est, ab omni delibera-
ta culpa immunis: amplissimus, quia omnis generis opera &
virtutes complectitur: & constantissimus, quia die noctuque,
& per totam vitam indefinenter exhibetur, atque adeo meri-
to perpetuus cultus vocari meretur juxta illud S. Augustini
sapientissimum dictum in Ps. 148. *vis semper laudare DEVM?*
(& Sanctos illius) *benè fac omnia, quæ facis, & semper laudasti*
DEVM. In hunc ergo cultum particulares vestras devotio-
nes convertite, nec dubitate quin id, quod per illas obtinere
sperabatis, per hunc sitis abundè compensaturi.

Epilogus.

Quæ cum ita sint, nihil aliud superesse video, quàm ut ma-
jorem operi admoveatis, & templum, quod hactenus in hono-
rem aliarum creaturarum extruxistis, in omnium Sanctorum
honorem consecratis. Agite ergo, & hos denuo illo, quem
dixi, aut alio simili modo in Patronos vestros eligite: hos
deinceps velut *Spectatores* vestros colite, illudque S. Davidis
constanter usurpate: In conspectu Angelorum & Sanctorum
Psallam & serviam tibi DEUS meus, hos velut *Advocatos* ho-
norate, illudque S. Bernardi monitum circa eos observate:
Modicum, quod offerre desideras, venerandis illorum manibus
offerre memento, si non vis sustinere repulsam. hos denique ve-
lut *Protectores* vestros veneremini, & invocate juxta ejusdem
S. Bernardi consilium: *quoties gravissima videtur urgere ten-*
tatio, aut tribulatio vehemens imminere, invoca Ductores tuos,
custodes tuos, adiutores in opportunitatibus & tribulatione. sic,
sic vicissim vos in clientes benignè suscipient; sic eorum fa-
vores, ut sperabatis, experiri merebimini & tandem in eo-
rum etiam Societatem recepti, perpetuas cum iisdem laudes
gratiasque pro vestris & aliorum beneficiis per totam æter-
nitatem DEO cantabitis. Amen.

Alii Conceptus.

1. Simili modo possent alij conceptus de hac materia for-
mari, & quòd hinc unica concione propositum est, per plures
explicari, hinc v.g. posset ostendi, quòd militia sit vita homi-
nis super terram, & in prima parte concionis exponi, à quàm
multis hostibus oppugnemur, atque adeo meritò cum Puero

Elisai clamemus: heu heu, Domine mi; quid faciemus? In altera verò parte ostendi posset, quomodo nobis ip subsidium & auxilium comparatus sit exercitus omnium Sanctorum quoad multitudinem innumerabilis, quoad fortitudinem insuperabilis, & quoad promptitudinem succurrendi inastimabilis.

II. Posset ostendi, quàm multas causas habeamus in celesti consistorio tractandas, quàmque adeò boni Advocati sint nobis necessarij, qui propter suam sapientiam singularem *sciunt*, & propter auctoritatem, quam habent apud DEUM, *possint*, & propter eximiam erga nos charitatem *velint* pro nobis apud DEUM efficaciter intercedere, & quomodo hæ tres proprietates perfectissimè in Sanctis reperiantur.

III. Posset ostendi, quàm necessarij nobis sint Amici boni in hac vita, quorum consiliis juvemur, conversatione recreemur, beneficiis foveamur, auxilio protegamur: deinde, quòd ad tales Amicos tres conditiones à S. Bernardo in plal. qui habitat explicatæ requirantur, videlicet ut *Potentes, Prudentes, Fideles* sint; & tandem quomodo has omnes conditiones seu proprietates perfectissimo modo omnes Sancti in se contineant.

IV. Posset ostendi, quomodo Sancti docuerint nos exemplo suo cælum expugnare. i. fodiendo cuniculos humilitatis: concutiendo muros per globos orationis ex accensio pectore velut bombarda emissos; admovendo scalas mandatorum DEI: confringendo portas per violentiam suis appetitibus illatam: iniiciendo ignem charitatis DEI & proximi, de quo Christus dixit: *Ignem veni mittere in terram.*

V. Posset ostendi, quomodo Sancti veluti Peregrini nobis ostenderint veram viam ad cælum, dum per multas tribulationes introierunt in illud. Unde probari posset, quòd via crucis sit reatissima, securissima, & jucundissima ad cælum via.

VI. Posset ostendi, quomodo juxta ejusdem Ecclesie effatum acceperint coronas decoris de manu DEI, scilicet coronas de lapide pretioso, sed triplici potissimum, quorum primus est *omnis mali absentia*, juxta illud Apoc. c. 2. 1. absterget DEUS omnem lacrymam ab oculis Sanctorum; alter

omni boni praesentia juxta illud Exod. 33. *Veni, ego ostendam omne bonum tibi.* Tertius, utriusque indefinientia seu perpetuitas, juxta illud Joan. c. 16. *& gaudium vestrum nemo tollet a vobis.*

VII. Posset ostendi, quomodo Sancti nunc verè audierint illud ad Moysen dictum 33. *Veni, ego ostendam omne bonum tibi,* præcipuè verò bonum, honestum per varios honores in terris & in cælis oblatos; & bonum delectabile per corporis & animi delectationes, quæ proinde copiosius explicari possunt. de quo vide Fabrum in festo Omnium Sanctorum conc. 2. 3. & 7.

VIII. Posset ostendi, quomodo per varias portas intraverint Sancti. Unus per Christi imitationem, qui de se ipso dixit: *Ego sum ostium.* Alius per amorem & cultum R. Virginis, quæ Janua cæli, & felix cæli porta vocatur. Alius per portam Crucis dem Ereugthor. Alius per portam parvam & angustam, durch das Einsaß-Thörlein / quæ ducit ad cælum, teste Christo, & est porta humilitatis. Alius per portam speciosam charitatis DEI & proximi; qui omnes proinmodi quam efficaces sint ad cælestem gloriam, breviter per singulos ostendi potest; aut si magis placet omnes tantum breviter referri, & unus duntaxat fufius diduci.

IX. Posset ostendi, quomodo ad magnam cænam, nempe cænam Agni sint intromissi. Atque adeò 1. explicari posset, qualis & quàm desiderabilis ea cæna sit propter ferculorum varietatem & abundantiam, quarum omnium vicem Agnus subit; propter convivarum opatissimam societatem & præstantiam: propter durationis longitudinem & perpetuitatem. 2. Probari posset, quòd Sancti ad hanc cænam intromissi sint, quia DEO invitanti per omnia vocationum genera diligenter & celeriter paruerunt, atque adeò vestem nuptialem gratiæ, aliarumque virtutum tam sollicitè præpararunt.

X. Posset ostendi, quàm verum sit illud Psalmi 83. *Beati, qui habitant in domo tua Domine, in secula seculorum laudabunt te.* Atque adeò ostendi 1. quàm ampla sit hæc domus juxta illud Baruch. c. 3. *O Israël, quam magna est domus Dei, & ingens locus possessionis eius.* 2. quàm lucida juxta illud Apoc. 12. *non egabunt lumine lucerna, neque lumine solis, quoniam*

nam DEVS illuminabit illos, & lucerna eius est Agnus, 1. quàm bene instructa omnibus bonis juxta illud Pl. 35. Inbriabuntur ab ubertate domus tua, & torrente voluptatis tue potabis eos. 4. quàm grati & amabiles incolæ juxta illud Pl. 132. O quàm bonum, & quàm iucundum habitare fratres in unum.

Exemplar Secundum.

Quomodo tota alicujus Sancti vita in concione percurrere possit.

Thema.

Sint lumbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris. Luc. 12.

Pro festo S. Antonii de Padua.

Scopus.

Ostendendum quomodo per totam vitam S. Antonius velut lucerna ardens, pulcherrima variarum virtutum exempla reliquerit.

Syllogismus principalis.

Tum merito imitandus est S. Antonius, quando ille in tota vita sua perfectissime Christo se conformare studuit; atqui ita fecit; ergo merito est imitandus.

EXORDIUM.

Solent in magnis festivitatibus vel Natalitiis Principum varix solennitates, & ludicra spectacula, puta ignes missiles convivia, certamina, comædiæ institui & exhiberi. Simile quid optarem, ut in hodierna S. Antonii de Padua, viri verè sanctissimi, & omni laude dignissimi festiuitate à meis auditoribus fieret; certè, ut fiat, insigniter cooperabor. Quare quia non dubito, jam ignes missiles plurimos ardentissimarum precationum in cælum ab ipsis emissos esse: sed & certamen jucundissimum cum Dæmone & vitiis suis per confessionem fuisse susceptum; pleròsque etiam celeberrimo & Angelico convivio SS. Eucharistiæ fuisse pastos, mihi id solum relictum

relictum video, ut Comœdiam ipsis exhibeam, pro qua, quia & utilissimam, & copiosissimam materiam S. Antonius mihi suppeditat, hanc ipsam modò, & non aliam eligere decrevi. Sanctum itaque Antonium per quinque actus more Comico- rum vobis exhibebo, & ne comœdia hæc sine fructu abeat, cuique actui chorum suum subjungam, in quo quid ex repræ- sentatis S. Antonii actibus discere debeamus, breviter osten- dam. A vobis interea tantò maiorem attentionem exspecto, quantò magis amatum à vobis esse scio illum, quem vobis spectandum in præsentī concione offerre decrevi.

Pars Prima.

In primo itaque actu S. Antonium cum Christo *nascentem* vobis repræsentō, ubi tamen nihil de corporali Nativitate dicam, utpote quæ, sicut in nostra potestate non est, ita pa- rum quoque laudabiles nos facit. De spirituali itaque Nati- vitatē solum mentionem faciam, in qua meritò dicere pote- rat S. Antonius: *virgo autem iam non ego, vivit verò in me* Christus nascens. Gal. 2. Nam 1. quemadmodum de Christo S. David Ps. 39. dixit: *in capite libri scriptum est de me, ut face- rem voluntatem tuam, DEVS meus volui, & legem tuam in medio cordis mei*; ita & S. Antonius mox ab initio adolescen- tiæ suæ DEI voluntatem & vocationem inquisivit dicens cum S. Paulo Act. 9. *Domine, quid me vis facere?* 2. quem- admodum Christus mox in Nativitate sua mundum per obe- dientiam, paupertatem & castitatem prostravit, ita similem victoriam mox ab ingressu in Religionem S. Antonius per accuratissimum earundem virtutum studium reportavit. 3. quemadmodum Christus post octo nativitatis suæ dies cir- cumcidi voluit, & dulcissimum JESU nomen accepit; ita S. quoque Antonius spiritualiter semetipsum circumcidit, & profanum nomen Fernandi in sanctius Antonii nomen muta- vit, ut vel sic etiam ad præstantissimas magni Antonii virtu- tes imitandas excitaretur. 4. quemadmodum Christus par- tim à Parentibus DEO in templo oblati est; partim seipsum obtulit, ita S. quoque Antonius per professionem religiosam, partim à superioribus suis oblati est, partim seipsum non sine insigni animi voluptate obtulit. 5. quemadmodum Christus in Ægyptum fugere coactus est; ita S. Antonius no- ster

ster sponte in eandem Ægyptum martyrii obtinendi grati-
cum Superiorum facultate profectus est, licet paulò post o-
morbis iterum redire debuerit. 6. quemadmodum Chri-
stus in templo triduum insciis Parentibus consumpsit; ita
Antonius Assysium invitis Parentibus suis profectus totum
se ardentissimo precandi studio impendit. Quis ergo non di-
cat, præclare in Nativitate eum Christum imitatum esse?

Huic ergo primæ parti per modum chori unicam tantum
sententiam ex Salomone subnecto. Eccles. 12. *memento Cre-
toris tui in diebus iuventutis tue, antequam veniat tempus af-
flictionis, & appropinquent anni, de quibus dicas: non mihi pla-
cent, quâ sententiâ indicare volo, quantopere referat, Juvē-
tutem bene collocari, utpote à cujus qualitate tota fere reli-
qua vita dependet. Et sanè optandum foret, ut ipsa Juvē-
nitio rationis obtentæ perfectam prudentiam haberet, ut si-
bi in futuros annos consulere posset; sed quia id DEO non
placuit, Parentes saltem id supplere deberent. Memineritis
ergo sententiæ S. Gregorii: *cogitas magnam exstruere fabri-
cam celsitudinis? de fundamento prius cogita humilitatis* (&
aliarum virtutum, maximè autem devotionis.) Venite ergo
ô Parentes, & à Parentibus S. Antonii officium vestrum ad-
discite. Illi domi eum diligenter continebant, ne in malos
socios incideret. Illi peccatum & otium vitare docebant,
atque ideò Religiosis maturè instruendum offerebant. Illi
in templum propinquum ducebant. Illi pauperibus eleemo-
sinam distribuere jubebant, ut ab infantia misericordia cum
ipso cresceret. Aspicite ergo, & facite secundum exemplum
quod vobis monstratum est. Sic sperare poteritis, quod de
Tobia c. 14. scribitur; *Omnia autem cognatio eius, & omnis
generatio eius in bona vixit, & sancta conversatione permansit,
ita ut accepti essent tam DEO, quàm hominibus, & cunctis in-
habitantes in ea.**

Pars Secunda.

In secundo actu S. Antonium vobis *crescentem* sisto, nam
hic optimo iterum jure dicere poterat: *vivo autem iam non
ego: vivit verò in me Christus crescens.* Nam in primis sicut
de Christo ab anno duodecimo usque ad trigessimum nihil al-
liud scriptum erat, quàm quòd subditus Parentibus suis fue-
rit.

rit, ita & de Antonio nostro per eosdem ferè annos vix quidquam aliud scriptum reperitur; nimirum & ipse totus erat in præscripto obedientiæ implendo. Unde Assyri nemo ipsum curabat, utpote parùm utilem & idoneum. Sed hæc nimirum erant hominum judicia, alia erant judicia DEI; secundum hæc profectò dici poterat: Antonius crescebat sapientiâ, ætate, gratia coram DEO & hominibus, id quod paulò post exhibuit, quando orationem habere iussus est; tunc enim tanto cum fervore, devotione atque eloquentia peroravit, ut omnes in admirationem suam traheret; ut adeò meritò saluberrimam hanc Christi sententiam Matth. 6. prolatam pro choro subnectam: *Attendite, ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab illis; alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum, qui in celis est.* quâ sententiâ admonere vos volo, ut cum Christo & S. Antonio singularem diligentiam in occulta Sanctitate comparanda adhibeatis. Ita enim DEUS tum per naturam, tum suo exemplo docuit. Per naturam quidem, dum omnia pretiosa occultare voluit. Quid pretiosius auro? quid geminis, unionibus? & tamen quis nescit, quantopere hæc occultaverit natura, ita ut non nisi ingenti cum labore & difficultate acquirantur? Quid dicto? quis unquam sanctius vixit, quàm ipse Servator? & tamen vix quidquam de ipso à duodecimo anno usque ad trigésimum scriptum est. Nimirum verum est, quod de ipso Sponsa Cantic. 4. dixit: *Sicut fragmen mali punci, ita gena tua absque eo, quod intrinsecus latet.* Sed & ipse Sponsus de Sponsa ait: *Omnis gloria filia Regis ab intus.* Pl. 44. nempe sicut ipsi qui pretiosas merces aliò transvehere volunt, semper tutiora loca eligunt, ita qui virtutes pretiosas, quas exercuerunt, in celum secum portare volunt, occultam vitam tanquam viam securiorem eligunt. Vultis autem scire, quænam sit vita occulta? ajo tunc vitam occultam & sanctam vos vivere, quando purissimam intentionem soli DEO placendi bonis operibus vestris præfigatis; si in ipso opere perficiendo omnem conatum & diligentiam adhibeatis; si difficultates occurrentes insigniter superetis, nec de his omnibus apud homines vos jactetis, sed contenti sitis, quòd soli DEO nota sint omnia, atque adeò respectu DEI illud Senecæ dictum usurpetis: *hæc ego, mi Lucili, non multis, sed tibi; satis enim magnum*

magnum alter alteri theatrum sumus. Tunc profecto etiam homines non videant, cum veritate de vobis dici poterit: crescebat, & proficiebat sapientiâ, ætate & gratiâ apud DEVM & homines. Tunc attribui vobis poterit illud Apostoli ad Coloss. 3. *Mortui estis, sed mundo: vita verò est abscondita cum Christo in DEO; cum autem Christus apparuerit, vita vestra, tunc etiam vos apparebitis cum ipso in DEO.* Et sanè ne puteris hanc occultam vitam tantum ad Religiositatem pertinere, satis ad hoc vobis esse potest, quod S. Hieronymus in vita S. Macarii narrat, quòd scilicet, cum S. iste vir desiderium concepisset intelligendi, quousque in sanctitatis & perfectionis studio pervenisset, à DEO iussus sit in civitatem Alexandriam pergere, ibique duas mulieres conjugatas querere, cum illis enim ipsum parem sanctitatis gradum nascum esse. Cum ergo quæsisset illas S. Macarius, easdemque interrogasset, quibus potissimum exercitiis vacarent? intellexit, nihil aliud ferè eas præstitisse, quàm quòd in charitate & concordia conviventes communia matrimonii onera cum sincera intentione atque patientiâ sustinuissent, sicque per has virtutes æquassent, quidquid asperitatis per tot annos S. Macarius tolerasset.

Pars Tertia.

In tertio actu *agentem* vobis S. Antonium exhibeo; ubi vel maximè dicere poterat: *virgo autem iam non ego; sed virgo in me Christus* agens & operans. Nam 1. sicut Christus antequàm prædicationis officium auspicaretur, in eremum secessit, ita S. Antonius ad eremum montis paulò prius, quàm proximi saluti procurandæ vacaret, se contulit, ibique totum se meditationibus sacris impendit. 2. Sicut Christus quadraginta diebus in Eremo jejunavit, ita S. Antonius tam severum sibi in hoc secessu jejunium imperavit, ut vix sustentare se posset. 3. Sicut Christus cum Dæmone certavit, eumque feliciter superavit, ita S. Antonius cum eodem pugnans pæne suffocatus est, sed B. Virginis auxilio invocato, & crucis signo facto tandem & ipse de eodem triumphavit. 4. Sicut Christus Verbum DEI cum magno zelo sine personarum respectu prædicavit, ita ut dicerent: *nunquam sic locutus est homo*; ita non dissimilem in concionando zelum S. Antonius ostendit.

ostendit. Testatur hoc Pontifex, qui arcam Testamenti ap-
pellavit: testantur hæretici, quorum malleus dicebatur: te-
stantur Episcopus & Clerus Paduanus, qui ipsum avidissimè
audiebant: testatur plebs de media nocte surgens, ut ipsum
audiret: testantur 30000. Auditorum cum tanto silentio au-
dientium, ut ne unus quidem reperiretur, qui minimum stre-
pitum ederet: testantur mercatores, qui ultrò tabernas ijs
diebus clausas retinebant, quibus ipse concionari solebat.
Sicut Christus miraculis doctrinam suam confirmabat;
ita etiam S. Antonius, nam omnium linguas loquebatur: æ-
gros curabat innumeros: in pluribus locis conspectus est eo-
dem tempore: complures mortuos resuscitavit: &, ut verbo
cum Authore vitæ absolvam, adeò Dominus mirificavit San-
ctum suum, ut non solum usitatis quotidie coruscaret mi-
raculis, sed etiam inaudita ab eo signa ederentur.

Sed quid nos ex hoc tertio actu, ab agente scilicet Antonio
discere debemus? illud nimirum, quod Ecclesiasticus c. 33.
suasit: *In omnibus operibus tuis præcellens esto.* Cum enim no-
bis perinde ac S. Antonio dictum sit à S. Paulo 1. Cor. 10. *sive*
manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in glori-
am DEI facite. hæc autem gloria pluris facienda sit, quàm
salus totius mundi, an non æquissimum putamus, ut pro tam
sublimi fine consequendo omnem in actionibus vestris indu-
striam conatùmque adhibeamus? si olim S. David. 1. Paral.
c. ult. dicere ausus est: *Totis viribus præparavi impensas do-*
mus Domini, non enim homini præparatur habitatio, sed DEO:
an non idem nos de nostris actionibus dicemus, atque adeò
omnes vires nostras contendemus, eò quòd non hominis be-
neplacito præparetur hæc actio, sed DEO? Id profectò me-
morabili exemplo Joannes Godoius ex Societate JESU nos
docuit, qui, cum ollas singulari cum diligentia lavaret, a-
liàsque diceret, non esse opus tantà accuratione, eò quòd
mox iterum per quotidianum usum sordidæ redderentur,
pulchrè respondit: *Noveris, mi Frater, me quotidie mea o-*
pera DEI & B. Virginis Matris meæ amantissimæ honori con-
secrare; indecorum proinde censeo, ut aliquod opus non un-
dequaque politum & perfectum ipsis offeram: O si & nos si-
milem intentionem nostris actionibus præfigeremus, profe-
ctò non solum similem industriam adhiberemus, sed similem
etiam

etiam in universis operibus nostris benedictionem experiemur, sicque impletum illud Christi promissum Joan. 15. cetereremus: *Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum.*

Pars Quarta.

In quarto actu exhibeo *patientem* Antonium. Ubi possem equidem magnum Catalogum texere eorum, quæ passus est sanctissimus vir iste, & propter quæ jure iterum dicere poterat: *Vivo iam non ego, vivit vero in me Christus* patiens. Sed quia patientiâ vestrâ abuti non debeo, unicuique desiderium Martyrij commemorasse sufficiat, quod adeo magnum erat, ut propter illud ordinem Sancti Francisci ingressus sit. Et quo proinde facile tanquam ex ungue leoninum Antonianum colligere licebit, cum enim ex divina dispositione occasio martyrij subeundi oblata ei sit, non dubitandum profecto est, quin ipse per continuam sui abnegationem vexationemque Martyrium horrore quidem mitius, sed diuturnitate molestius sibi ipsi inferre sit conatus. Ad quam proinde patientiam illius æmulandam, unicuique vobis, eamque solatio plenissimam sententiam ex S. Jacobi epistola c. 1. de promptam offero: *omne gaudium existimate, Fratres mei, cum in varias tentationes incideritis scientes, quod probatio fidei vestræ patientiam operatur, patientia autem opus perfectum habet.* cujus sententiæ efficaciam, ut melius penetretis, considerate, quæso, Auditores, cur S. Antonius tantopere Martyrium desiderarit? an non fuit homo, & quidem sensibilis, fragilis perinde ac nos? fuit profecto, fuit perinde ac nos fragilis & sensibilis. Quomodo ergo nihilominus tam ardentius desideravit crucis & tribulationes, à quibus nos tantopere abhorremus? nimirum non tantum corticem exteriorum, sed latentem intus nucleum & dulcedinem promissi præmij ponderavit. Revocavit sibi in memoriam, quod S. Paulus 1. ad Cor. 4. dixerat: *id quod leve, & momentaneum est, tribulationis nostræ, æternum gloria pondus operatur in nobis.* En, pondus ait, non quameunque modicam quantitatem; pondus nimirum gloriæ, pondus gratiæ apud DEVM, pondus consolationis, pondus honoris, pondus ædificationis: quis, quæro, si ita crucem aspiceret, crucem horreret, & sibi po-

tius amicissimè quæreret, & complecteretur? Certè beata Angela de Fulginio ausa est dicere, quòd si pretium & valorem tribulationum cognosceremus, unus alteri crucem suam erepturus esset. *Verè enim non sunt condigna passionis huius temporis; ad futuram gloriam, qua revelabitur in nobis.* Rom. 8.

Pars Quinta.

In quinto actu S. Antonium *ad caelos ascendentem & honoratum* vobis fisto; ubi tamen nihil dicam de honoribus ante mortem acceptis: nihil etià de illis, quos undique nunc accipit, quamquam & hi non levè argumentum præberent Sanctitatis, & famæ per eam comparatæ: Illos solum honores commemorabo, qui statim post mortem illi exhibiti sunt; hi enim vel maxime ostendent, non viventem duntaxat, & passum, sed morientem etià & honoratum Christum fuisse ab eo representatum, ita ut de ipso quoque non sine admiratione homines exclamare coacti sint: *verè filius DEI* (adoptivus) *erat iste.* Vt ergo hos honores obiter tantum percurram. 1. Pueri nemine sciente ejus mortem promulgaverant clamantes: mortuus est S. Antonius. 2. Mulieres pauperes non aliter eum ac Parentem suum deplorabant. 3. Cives armati vigilabant pro corpore, mortemque prius obire, quàm descendere ab eodem decernebant. 4. Episcopus cum Clero, Religiosi cum Sociis, Professores cum discipulis seorsim accurrebant ad Sacratissimas viri tanti reliquias singulari cultu venerandas. 5. Peregrini varij ex Gallia, Hispania, Germania, & Ungaria illius Sanctitatis famam excitati accelerabant, ut, quem viventem videre, colereque non poterant, saltem post mortem in cadavere honorarent. 6. DEUS ipse luculentos honores illi exhibuit, dum omne genus morborum ad solum reliquiarum ejus contactum sustulit, & curavit. 7. Sed quòd meritò præcipuum, & vix ulli Sancto à sede Apostolica concessum genus honoris est, usque adeò fama & merita Sanctitatis ejus invaluerant, ut Gregorius nonus anno nondum integro elapso eum in Sanctorum numerum retulerit, publicoque honore honorari concesserit, quo ipso die Ulysiponæ cives nescij prorsus hujus decreti inopinato gaudio se repleti senserunt, & campanæ proprio motu sonare ceperunt.

Infr. VII.

N

perunt.

perunt. An non verificatum est in hoc Sancto illud S. Davidis Ps. 77. *effatum: nimis honorificati sunt amici tui, DEUS nimis confortatus est principatus eorum?* Ex hoc igitur nunc actu unicam iterum doctrinam eruo, vobisque chori loco S. Bernardo occino: *sola virtus Mater gloria est; sola enim est, cui gloria debetur, & iure impenditur. Quia autem sola virtute est gloria, profecto indebitè venit, propere affectatur, & periculosè captatur.* Ex qua sententia breviter colligi potest duplicis generis honorem ab hominibus impendi, *alienum & proprium*; ille est, qui non propter propria merita, sed alterius exhibetur, qualis est, si superiorem loco Christi, & illustres, nobilesque propter majorum suorum merita honoramus: iste est, qui ex propria virtute & meritis oritur, & hi proinde propriè honoris nomen meretur, uti jam olim Romani ingeniosè per duo templa virtuti & honori edificata significarunt, dum tali ea ordine struxerunt, ut nulli ad Honoris templum pateret aditus, qui non prius per virtutis templum transisset, ut vel sic discerent homines, non aliam ad honores veros, nisi per virtutem semitam esse. Unde qui hoc titulo carent, & tamen propter honores sibi delectos effertur, ad mulum illum Atheniensem ablegandi sunt, qui, cum in supplicatione solenni pretiosè vestitus, & statuam Isidis Dæ portans efferretur, quòd homines ante se in genua prosterni videret, stimulo in latus ab agasone impacto hæc verba audire debuit: *Non tibi sed Isidi, honor iste debetur.* Vos ergo, mei Auditores, si honorem & gloriam appetitis, veram quærite; hæc autem sola & unica est, quæ ex virtute, seu clarior loquendo ex sincero DEI servitio, sui quæ imperio petitur, nam DEO servire regnare est, & imperare sibi præstantissimum est imperium. Hanc ergo gloriam, hunc honorem quærite, & quantumcūque pauperes, & viles videamini, omnibus regibus & Imperatoribus excellentiores, & honoratiores eritis.

Epilogus.

Sed finienda est comœdia nostra. Vidistis ergo nunc S. Antonium nascentem feliciter, crescentem continuo, agentem strenuè, patientem generosè, & magnificè honoratum. Superest, ut nunc ante vos stantem, & illis S. Pauli verbis

Col.

Cor. 5. vos alloquentem pariter vobis imaginemini: *Rogo vos imitatores mei estote, sicut & ego Christi.* Hoc enim vel maximè necessarium est, si orationibus illius efficaciter adjuvari desideratis; nam, ut benè S. Chrysostomus in hom. de SS. Martyribus advertit, *tunc libenter Sancti DEI Martyres pro nobis intercedunt, quando aliquid in nobis de suis virtutibus recognoscunt.* Meminerimus ergo, & nos Spectaculum esse sanctos DEO, Angelis & hominibus, tum in terra, tum in cœlo viventibus, erigamus proinde oculos ad Instructorem nostrum S. Antonium, & pro viribus eum imitari conemur. quia verò ex nobis id non possumus, ideo opem illius & suffragium implorantes dicamus; O S. Antoni, gratulamur tibi, quòd ad tantam gloriam in cœlo evectus sis, gratias etiam tibi amplissimas agimus pro tot tamque præclaris virtutibus ad imitandum relictis; id unum ergo superest, ut etiam ad imitationem illarum procurandam tuis nos suffragiis adjuvare digneris: impetra ergo nobis, ô Sanctissime Pater, ut tecum vel hodie spiritualiter nascamur: impetra, ut in virtutis & perfectionis studio quotidie tecum crescamus: impetra, ut tecum fructuose operemur, solamque DEI gloriam in omnibus actionibus nostris sincerè quæramus: impetra, ut tecum fortiter pariamur, quidquid vel à DEO, vel ab hominibus pariendum occurrerit, impetra denique ut de virtute in virtutem tecum ascendentes verum honorem quærere in terris incipiamus, & in cœlis olim feliciter inveniamus. Amen.

Alii Conceptus.

1. Simili modo posset Sanctus aliquis comparari soli juxta illud Matth. 13. *Tunc iusti fulgebunt sicut sol.* Et 1. ostendi, quomodo ut sol per humilitatem nobis quidem parvus visus fuerit, sed in se maximus fuerit juxta illud. Th. Kempens. l. 1. c. 3. verè magnus est, qui magnam habet charitatem. verè magnus est, qui in se parvus est & omne culmen honoris pro nihilo ducit. 2. Ut sol varios effectus produxerit, luce pellendo tenebras in mentibus peccatorum, aliorumque hominum, præcipuè infidelium: & calore producendo flores pulcherrimarum virtutum, & frumentum electorum, vinum lætitiæ &c. 3. Ut sol celerrimè perfectionis Zodiacum per-

currerit juxta illud Ps. 18. Exultavit ut gigas ad currendam viam suam, ubi, si placet, breviter duodecim signa ipsius virtuosus actionibus applicari poterunt, dicique non esse mirum quod tam velociter cucurrit, habuisse enim quatuor nobilissimos equos solis equis similes, scilicet quatuor virtutes cardinales, quarum auxilio tantum in perfectionis studio profectum fecerit. Hortare proinde Auditores, ut hodie sine Heliotropia, & ad solem istum per veram devotionem se convertant.

II. Posset tota alicujus Sancti vita, præcipue, si quondam in peccatis vixit, in tres partes velut in breve Dramatione dividi. Et in parte prima v.g. Paulus *perversus*. In secunda *Inversus*. In tertia *conversus* representati, & ex quavis parte convenientes doctrinæ erui.

III. Posset ostendi, quod Sanctus talis imaginatus sibi sit se spectaculum esse factum DEO, Angelis & hominibus, atque adeo sibi quoque suam Personam representandam ratione ad perfectum Actorem requisita egregie præstiterit. 1. diligenter inquisierit, quam personam agere debeat, & quid ad illam requiratur, sollicitè indagavit. 2. bene personam suam representare studuerit, attendens ad exemplum Comici & Instructoris sui Christi, non autem ad alios actores. 3. maturè inceperit, & per hoc singularem apud Spectatores suam laudem gratiamque meruerit. 4. feliciter & tempestive absolvit, dum consummatus in brevi explevit tempora matura, & usque in finem perseveravit.

IV. Posset in festivitate Sancti, præcipue si sit Patronus specialis vel titularis, convivium Spirituale instrui ex triplici genere ferculorum compositum. 1. ex ferculis fictis *Wschauessen* / ubi vel mirabilia facta Sancti, vel certe si prius fuit gravis peccator, ipsius mala vita proponi posset, talia enim admiranda potius sunt, quam imitanda. 2. ex ferculis solidis *Hauptspeissen* / ubi potiores virtutes ad imitationem accommodatæ explicari & suaderi possent. 3. ex bellariis ubi fructus in hac & altera vita à tali Sancto ex virtuosa vita reportati enumerari possent. Sic v. g. posset in Festo S. Magdalene in prima parte Magdalena *peccans*. In secunda *penitens*. In tertiâ *gloriosa* exhiberi, & aptæ ex quavis parte doctrinæ erui.

V. Pol.

V. Posset ostendi, quàm benè officio *Negotiatoris* sit functus in Nundinis hujus vitæ, ut vocat S. Gregorius Nazianzenus. Et 1. diligenter inquisierit, quid in domo sua defuerit per frequentem & serium examen & recollectionum usum. 2. Semper bonas mērces emerit, imò plerumque meliores per perfectionis accuratum studium. 3. Maturè emerit juxta illud S. Pauli: *dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes*. 4. Vili pretio emerit non enim sunt condignæ Passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. 5. Securè præmiserit in alteram vitam per humilitatem & legitimam intentionem.

VI. Posset ostendi, quàm præclarè omnes partes *militis Christiani* expleverit. 1. Strictè observando juramentum ab initio susceptæ militiæ factum. *den Artickl. Brieff*. 2. Parendo exactissimè suo Duci, & manendo in sua statione. 3. In conflictibus variis fortiter certando; ubi possunt varia certamina contra luxuriam, superbiam, avaritiam, gulam &c. explicari. 4. Gloriosè occumbendo, dum scilicet per constantiam in acie stetit, atque adeò dicere cum S. Paulo ep. Tim. 4. potuit. *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi; de reliquo reposita est mihi corona iustitiæ*.

VII. Posset ostendi, quomodo *duo talenta* à DEO concredita tam fideliter administrarit, scilicet intellectum & voluntatem, & alia duo, scilicet perfectam DEI cognitionem & amorem DEI lucratus sit, ubi explicari possent potiores actus Charitatis DEI exerciti. vel per duo talenta accepta intelligi possent Charitas DEI & proximi, per duo talenta verò acquisita gratiæ augmentum in hac, & gloriæ augmentum in altera vita.

VIII. Posset ostendi, quomodo Sanctus talis fuerit *lux mundi*, & juxta ipsius exemplum sic lucere debeat lux nostra coram hominibus. 1. illuminando intellectum. 2. accendendo & calefaciendo voluntatem. 3. purificando conscientiam, & quomodo hic Sanctus hæc omnia tam erga se, quàm alios præstiterit.

IX. Posset ostendi, quàm perfectè secutus sit consilium Christi. Si quis vult post me venire, abneget semetipsum: tollat crucem suam, & sequatur me. 1. *abnegando semetipsum* per abstinentioniam ab illicitis. 2. *tollendo crucem* per sustinentiam

tiam adversariorum. 3. *sequendo Christum* per imitationem perfectam; atque adeò impleverit tria capita ad perfectionem ab Ascetis requisita, ut nimirum quis sciat, *abstinere, sustinere, agere*, quæ proin, in quo consistant, fusiùs ostendi potest.

X. Posset ostendi, quàm fidelis fuerit *dispensator*, tribuendo de bonis Domini sui, id est, de tempore sibi cōcesso, partē Deo partem proximo, partem sibi per actiones ad aliquod horum commodum vel honorem ordinatas; exempla SS. Joachim & Annæ, qui sua bona in tres partes simili modo distribuerunt, vel possunt per bona Domini intelligi bona opera, & ostendi, quomodo unam partem, scilicet fructum laudis & gloriæ DEO: aliam partem scilicet meritoriam, sibi; & aliam, scilicet satisfactorium & impetratorium fructuum proximo, nempe viventibus atque defunctis assignârit.

XI. Posset ostendi, quàm fideliter *servi vigilantis* officium impleverit, repertusque sit vigilans in vigilia prima, id est, via purgativâ abstinendo à vitiis, & passionibus reprimendo per varias corporis & animi mortificationes. 2. In secunda vigilia, id est, viâ illuminativâ, exercendo se in variis virtutibus. 3. In tertia vigilia, id est, viâ unitivâ per singularem familiaritatem cum DEO in exercitiis spiritualibus, & conformitatem voluntatis suæ cum divina.

XII. Posset ostendi, quomodo fuerit vir secundum cor DEI, qui fecit omnes voluntates ejus, vocationem suam diligenter inquirendo, fideliter exequendo, & constanter in ea perseverando, vel quòd semper fecerit, *qua DEVS voluit, quo modo voluit, & quia voluit*. Ideoque vicissim à DEO tres gratias obtinuerit à S. Davide Ps. 88. indicatas: *Oleo Sancti meo unxi eum* (id est oleo lætitiæ præ confortibus) *manus meæ auxiliabitur ei* (hinc felix successus omnium actionum & laborum) & *brachium meum confortabit eum* (hinc plena & tranquilla securitas animi.)

Exemplar Tertium.

Quomodo de una virtute alicujus Sancti concio institui possit:

Pro Festo Sancti Ignatii Fundatoris Societatis JESU.

Thema.

Sint lumbi vestri præcincti Luc. 12.

Scopus.

Ostendendum, quàm fortiter S. Ignatius Ecclesiam defenderit, & quantopere quivis Christianus ob hanc causam illi obstrictus sit.

Syllogismus principalis.

Tunc merito quivis Christianus plurimum obligatus est ad S. Ignatium colendum, quando ille fortissimè Ecclesiam, & cum illa etiam nos contra Lutherum defendit; atqui hoc fecit; ergo merito quivis Christianus plurimum obligatus dicitur ad illum colendum.

EXORDIUM.

Quæstio non tam curiosa, quàm jucunda & salutaris est, an S. Ignatius Fundator Societatis JESU, cujus festum hodie celebramus, magis officium militis præstiterit antè, quàm post suam conversionem? ad quam quæstionem etsi plerique judicaturi sint, haud dubiè ante conversionem eum præstantius officio militis functum, eò quòd de hac functione præclarum in defendenda arce Pompelonensi specimen ediderit; nihil autem simile post conversionem ipsum præstitisse sciat; ego tamen contrariam sententiam amplector, judicoque, nunquam præstantius officium militis gessisse S. Ignatium, quàm postquam relictâ profanâ militiâ spirituales auspiciatus est; & hoc in præsentî concione fusiùs nunc ostendam, ut, dum cognoveritis, quàm præclare Ecclesiam, & cum hac etiam vos defenderit, eadem operâ intelligatis, quantopere eidem obstricti sitis, atque adeò omnem in debito hoc vestro exolvendo conatum adhibeatis.

Propositio.

Dum Ecclesiam nostram Catholicam considero, rectè illa
N 4
arci

arci seu civitati munitæ comparari posse videtur. Nam est illa benè munita triplici muro virtutum Theologicarum & quatuor portis cardinalium virtutum. 2. Est populus (wohl besetzt) & cum bono ordine dispositos Inquilinos habet; in eâ enim reperitur Christi Vicarius, ejus Consiliarii Cardinales, Duces Episcopi, officiales Clerici & Religiosi, & reliquus populus Christianus militum officio fungens, omnes pulcherrimo ordine sibi invicem subordinati. 3. Bonè instructa armis & com meatu; nam ipsa est, de qua Cantic. 4. dicitur, quod sit *turris adificata cum propugnaculis*; & quod mille elypei pendeant ex ea, & omnis armatura fortium. In ea panis pretiosus Angelorum, aqua non deficiens gratis per septem canales Sacramentorum, per puteos variorum exercitiorum Spiritualium derivata, reperitur. 4. Denique super tam firmam petram, ipso Christo teste, est ædificata, ut portæ inferni non possint prævalere adversus eam. Quibus tamen non obstantibus multi quidem hæretici, sed præcipue nostris temporibus Lutherus cum suis asseclis ausus est hanc munitissimam civitatem aggredi & oppugnare. Sed illi DEUS Ducem fortissimum Ignatium opposuit, qui usque ad eò omnes ejus conatus elusit, ut, ubi primùm Ignatium cum suis Sociis vidit, mox animum abjecerit, & multum confusus abierit, uti facilè patebit, si ex una parte Lutheri conatus, ex altera verò oppositas S. Ignatii machinationes intellexerimus.

Pars Prima.

Primò itaque Lutherus ipsos muros invasit, dum primum murum fidei catholicæ per rejectas traditiones, auctoritatem Pontificis, indulgentias, vota religiosorum deijcere conatus est: spem verò tollendo cultum B. Virginis, & aliorum Sanctorum, operumque priorum valorem & necessitatem debilitare studuit: & charitatem denique, dum observationem mandatorum impossibilem, nostrâque opera nihil nisi peccata esse, consilia Evangelica verò, per quæ vel amor erga DEUM probatur, supervacanea dicere ausus est, penitus evertere laboravit. Sed his omnibus conatibus fortissimè se Ignatius opposuit, quis enim nescit, quanto cū conatu inviolatam fidem avitam conservare studuerit? quàm salutes regulas

conscripserit, per quas rectè sentire cum Ecclesia discamus? quàm acriter se cum sociis per publicas disputationes eorum doctrinis opposuerit? quàm solidè feliciterque hæreses eorum per libros & privata scripta sparsas refutârît? quàm multos ex ipsis oppugnatoribus expugnârît, & in ipsam Catholicam Ecclesiam pertraxerit? Non dissimili verè modo alterum quoque murum, scilicet spem defendit; quis enim non vel legit, vel propriis oculis vidit, quàm egregiè is cultum B. Virginis & Sanctorum promoverit? quantopere laborârît, ut homines ad frequentanda Eucharistiæ & pœnitentiæ Sacramenta induceret? quàm sollicitè procurârît, ut in variis operum bonorum generibus se studiosè exerceret? quoties illud S. Jacobi saluberrimum monitum inculcârît: *quid prodest, Fratres mei, si fidem dicat quis se habere, operâ autem non habeat? numquid fides poterit salvare eum?*

Sed præ reliquis murum charitatis divinæ fortissimè propugnâvit, id quod ipse DEUS quondam B. Magdalenz de Pazis revelavit, ut Lancizius in 1. opus c. refert, dum illa vidit, DEUM in throno Majestatis sedentem, tantopere sibi complacere in anima S. Joannis Evangelistæ, ac si præter ipsum nullos alios Sanctos in cœlo haberet; postea verò vidit, simili modo DEUM in anima S. Ignatij delectari, quocirca clara vocè dicebat: Spiritus Joannis & Ignatij est idem, quia totus est amare, & conducere ad amandum DEUM. Hinc ad indicandum hunc amorem S. Ignatij non malè pictor quidam ipsum flammam ex toto corpore projicientem, sicque de cœlo ad volantem pinxit cum hac subscriptione: *Ignem veni mittere in terram: & quid volo, nisi ut accendatur?* hinc & ipse dicere solebat sociis suis: *Ite, & omnia accendite.* Imò, hac ipsa etiam de causa haud dubiè ex inspiratione divina adhuc infans nomen ipse suum elegit dicens: Ignatius est nomen meum. quia Ignatius si unicam litteram a demas idem significat ac *Ignis*, vel *in ignis*. quis ergò non præclarè S. Ignatium in hoc primo officio defensionis, militem egisse fateatur?

Pars Secunda.

Postquam Lutherus advertit, frustraneum esse conatum suum in muris dejiendis, *ad ipsas portas effringendas* se convertit.

N 5

vertit. Hinc 1. *prudencia* portam labefactare conatus est, dum omnium rerum ordinem turbavit, & summā imprudentiā media pro fine eligi, atque hominem pro sua libertate sine sollicitudine speciali de operibus bonis & meritis vivere fecit: Sed S. Ignatius omnia contraria egit, nec quidquam magis laboravit, quā ut homines secundū rectas prudentiæ leges ultimum suum finem præ oculis semper haberent, & super eo rectè constituto & proposito totā suā vitam fundarent, ut in libello exercitiorum videre est.

2. Lutherus *Iustitia* portam labefactare conatus est, dum DEO & Sanctis debitum cultum negari, Pontifici aliisque similibus Superioribus obedientiam subtrahi, concordiam per matrimonij divortia etiam quoad vinculum tolli, pacem in republica turbare fecit. Sed nihil hæc terruere S. Ignatium quin potius se totis viribus ad conatus hos retundendos convertit; hinc suam Societatem per peculiare votum obedientiæ in quocunque casu præstandæ obstrinxit: hinc tot Congregationes instituit, & per eas cultum B. Virginis & Sanctorum introduxit: hinc tantum laborem adhibuit, ut à filiis debita reverentia Parentibus, à subditis obedientia Superioribus, à conjugibus fidelitas, ab omnibus verò mutua charitas invicem exhiberetur. Nec minùs studuit etiam *temperantia* & *fortitudinis* portas conservare. quassavit quidem illas Lutherus, dum intemperantiam in cibo potuque verbo & exemplo passim suasit: dum superbum caput supra omnes erexit, atque ut se ob contemptum, quem ex negata Indulgentiarum promulgatione sibi obvenisse putabat, vindicaret, ab Ecclesia defecit: dum omnia prope motiva ad suscipiendam portandamque crucem elusit. & explosit: sed irritò conatus, nam fortiter opposuit se Ignatius, dum & ipse insigni exemplo abstinētiā docuit, & saluberrimas pro victu temperando regulas composuit: dum non ipse duntaxat omnes honores studiosè declinavit, sed ut sui etiam ad eosdem non acceptandos voto se obstringerent, in constitutionibus suis imperavit: dum tantum desiderium patiendi semper prætulit, ut dicere ausus sit, non esse tot pedicæ & vincula in civitate Salmanticensi, ut non plures optaret, hancque expeditissimam ad perfectionem viam esse affirmaret, si quis multa propter DEUM innocenter pati posset.

Pars Tertia.

Videns itaque Lutherus neque portas se infringere posse
Ignibus iniectis expugnare urbem nostram statuit, quos tan-
 to audacius iniecit, quanto plures victorias se hoc medio ob-
 tinuisse meminerat; hinc omnem libidinem passim permit-
 tere, uxorem æquæ ac panem necessariam esse dicere, omnem
 virginitatem eliminare, monasteria velut pestiferas domos
 detestari, & quidquid Castitatis studium promovere poterat,
 penitus arcere studuit; sed novit scilicet artem his ignibus
 occurrendi Ignatius: novit ejusmodi ignes bovina pelle, id
 est, indefesso labore, quo otium proscibitur, supprimendos;
 novit aquam gratiæ cælestis, sine qua continens esse nemo
 potest, copiose affundendam: novit fugâ celeri tales ignes
 dexterimè declinare, hinc omnes ad laborum amorem, otij
 & occasionum fugam, orationum aliorumque exercitiorum
 Spiritualium frequentem usum tam sollicitè excitavit, à suis
 verò tam perfectam castitatem requisivit, ut vel ipsis etiam
 per illam assimilari Angelis possent.

Pars Quarta.

Itaque & hinc nihil proficiens Lutherus, Holofernis tenta-
 vit consilium, atque adeò *canales* atque *fontes*, id est, Sacra-
 mentum & missæ sacrificium, per quæ tam copiosam gratiæ
 cælestis aquam in Ecclesiam derivari noverat, removere co-
 natus est; sed nusquam fortius se opposuit Ignatius noster;
 hinc publicè & privatim frequentem usum Sacramentorum
 commendare, hinc tot confessionalia passim in suis templis
 ædificare: hinc ordinare, ut perpetua quodammodo Sacrifi-
 cia in iisdem templis suis offerrentur: hinc tam sollicitè
 Sacerdotes instruere, & quidquid ad saluberrimos hos fontes
 conservandos conducere videbatur, studiosissimè implere co-
 nabatur, non ignarus videlicet, ab his fontibus totam propè
 Ecclesiæ Catholicæ incolumitatem pendere.

Pars Quinta.

Tandem ergo, quod unicum superesse videbatur, *proditio-
 nis remedium* arripuit Lutherus, noverat scilicet, quòd jam
 olim Philippus Rex Macedonum dixisset, nullam sibi videri
 arcem

arcem inexpugnabilem, in quam asino auro onusto adire pateret. Hinc & ipse in Ecclesiam asinum auro, id est, aureis promissionibus & aurea libertate onustum praeferre conatus est; hinc tot Episcopatus, ditissima monasteria, plures Parochias, thesauros Ecclesiae ostendit, & Diabolum, qui Christum olim tentarat, imitatus dixit: *hac omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me, & Ecclesiam mihi tradideris*; & recte sane dixit, si cadens &c. verè enim, qui ei paruerunt, ceciderunt gravissimè de libertate filiorum DEI in servitutem Diaboli: de dignitate Christiani in infamiam haeretici: de gratia in peccatum, de cælo in infernum: ita ut de illis verò suo modo dici posset illud Isaia c. 1. *quomodo cecidisti de caelo Lucifer, qui mane oriebaris, &c.* Sed nimirum S. Ignatius egregiè prodicionem istam deprehendit, & detexit, dum tam praeclaras regulas de discernendis spiritibus praescripsit: dum exercitia spiritualia & modum meditandi introduxit, ut uterque suo modo illud Christi: *ducam eam in solitudinem*, & loquar ad cor eius, detegamque fraudes Diaboli; ille ad omnes cum S. Augustino verbo & exemplo clamavit: *si quaeris, quare; sed non, ubi quaeris; quare in fonte, quia ibi vivunt, quod factum est in ipso vita erat.* Ille dicebat omnibus cum S. Augustino: *Ecce viam vitae, à multis ad unum: ecce viam mortis ab uno ad multa. Si adhaerebis Superiori, conculcabis inferiora. Si recedis à Superiore, ista tibi in supplicium verterentur.* O igitur verè insignem Duce! ô fortissimum Athletam! ô generosum Ecclesiae defensorem!

Pars Quinta.

Quid ergò nobis faciendum modò est, AA. Equidem tria existimo facienda.

1. Audiendum consilium Ecclesiastici c. 44. dicentis: *laudamus viros gloriosos in generatione sua. Multam gloriam fecit Dominus magnificentia sua à seculo.* Et quidni laudamus fortissimum Ignatium nostrum? si enim illos, qui arcem aliquam vel urbem, à qua unius tantum provinciae salus pendet, fortiter defenderunt, tantopere laudamus; quanta laudem dignum censebimus illum, qui Ecclesiam, à qua omnium Christianorum salus dependet, tam feliciter conservavit? si illos, qui thesauros materiales servarunt, aut ab hoste & mo-

te corporali defenderunt, summis laudibus extollimus, quid non illi præstabimus, qui spirituales thesauros millies præstantiores, vitamque animæ contra tartareos hostes defendit? an non ergo dicemus cum populo Hebræorum Judith. c. 15. Tu gloria Ecclesiæ, tu latitudo Israël, tu honorificentia populi nostri, quia fecisti viriliter, & confortatum est cor tuum. ideo eris benedictus in æternum, & dixit populus: fiat, fiat.

2. Gratiæ eidem S. Ignatio amplissimæ agendæ; si enim olim Romani tantum sibi beneficium exhibitum putarunt per urbis conservationem, ut specialem coronam, civicam scilicet, militaris virtutis insigne clarissimum decreverint, eò quod cum Scipione iudicarent, plurius esse faciendum, si unus civis servaretur, quàm si mille hostes perderentur; quid non S. Ignatio debebimus, qui tot cives Ecclesiæ, imò cœli servavit? quid autem melius ipsi, quàm coronam auream decernemus? vultis scire, quænam sit corona ista? vos, vos ipsi; si aurea charitate præditi fueritis, si studueritis ad illius exemplum omnia opera vestra ad maiorem DEI gloriam dirigere, vos eritis corona ista. vos hodie alloquitur S. Ignatius illis S. Pauli verbis ad Philipp. c. 4. Itaque fratres mei, charissimi, & desideratissimi, gaudium meum, & corona mea, sic stete in Domino charissimi. non peto, ut statum mutetis; non peto, ut bona vestra temporalia relinquatis; & pauperibus distribuatis. Sic stete, charissimi, sicut DEUS vos constituit, dum vobis os sublime dedit, cœlumque tueri iussit, & erectos ad sidera tollere vultus. sic stete, ut, dum utimini hoc mundo, juxta S. Pauli consilium sitis quasi non utentes: sic stete, ut, quales habebatis impetus ad mundum, tales deinceps habeatis ad Opificem mundi, sicut S. Augustinus monuit. Sic stete, ut impleatis mecum consilium à S. Bonaventura datum, dum dixit: ama, & ama totus; ama, & ama semper; ama, & ama fideliter; hæc est regula amandi, amare ut DEVS, exultare ut DEVS, vivere ut DEVS. Absorbeat humanum in divino, abscedat vanitas, accedat divinitas, & totus fiam divinus. Sic denique stete, ut, quoniam est militia vita hominis super terram, sic arcem animæ vestræ defendatis, sicut me vidistis Ecclesiæ defendisse; tunc eritis verè gaudium, verè corona mea, verificabiturque de vobis illud Pl. 4. posuisti in capite illius coronam de lapide pretioso.

3. Superest, ut, quandoquidem tam præclare eum officii Ducis in Ecclesia implevisse cognovimus, etiam nostrarum animarum arcem eidem protegendam committamus: si enim in hac etiamnum vita existens tantopere eorum, quorum curam suscepit, animas defendit, quid faciet in altera? si ergo tu advertis, aut muros tuos quassari; aut portas oppugnantur; aut ignem injectum; aut cuniculos actos: aut ad proditorem te sollicitatum; aut canales gratiæ divinæ tibi subverti, fontesque obstrui, advoca S. Ignatium, illiusque fidei committe; eum in finem dictum tibi puta de illo, quod Bernardus de S. Angelo Custode dixit: quid sub tanto cultu de timeamus? fidelis est, prudens est, potens est. Tantum sequamur eum: tantum adhæreamus ei, & in protectione DEI cœli commorabimur.

Epilogus.

Atque hæc sunt, quæ S. Ignatio in signum gratitudinis nostræ præstanda cenleo; agite proin AA. & mecum ad eundem Sanctum vos convertite ac dicite: O gloriosissime Dux Athletæ Christi, ô potentissime defensor Ecclesiæ, agnoscimus tuam fortitudinem, & totis viribus laudamus, ac gratias pro ea debitas agimus, & ampliores agere desideramus; quæ verò majores agere non possumus, quàm si coronam tantopere à te exoptatam capiti tuo imponamus, ecce paratos nos ad tua Sanctissima exempla imitanda. Tecum hodie vocatæ DEUM audiemus: tecum finem ultimum nobis ob oculos ponemus: tecum omnia terrena spernemus, & non nisi quatenus ut media ad finem nostrum conducunt, usurpabimus: tecum contra hostes omnes arcem Ecclesiæ & animæ nostræ fortiter defendemus; tu modo duc nos Sanctissimi exemplo tuo, tu adjuva patrocinio tuo: tu præsidio tuo defende, ut, qui te Ducem habuimus in terris, etiam ad cœlos Ducem experiri mereamur, proque nostris simul & tuis beneficiis æternas divinæ Majestati laudes tecum cantemus. Amen.

Alii Conceptus.

1. Simili modo possunt aliæ virtutes Sanctorum pro concione explicari v. g. posset ostendi, quomodo idem S. Ignatius

tius, aut alius Sanctus fuerit ignis, propter eximiam charitatem, qua DEUM proximūque dilexit, adeoque dici posset, quod ut ignis inter agendum semper sursum ascenderit per intentionem & pia suspiria. 2. quod dum alios calefaciebat, nihil interea perdiderit de suo calore ut ignis. 3. quod in æquali peripheria, id est, dispositione positos æqualiter calefecerit, sine respectu ad personas; magis verò eos, qui propinquiores erant, uti Pauperes, Juventutem, Peccatores, Infideles. 4. quod valde suavem & efficacem modum habuerit alios in se convertendi, sibi que assimilandi, scilicet per calorem charitatis, uti ipse DEUS B. Magdalene de Pazis ostendit. 5. quod non cessarit ab agendo, donec materia deficeret, dicereque posset cum Davide Ps. 118. *Tabescere me fecit zelus meus.*

II. Posset ostendi, quomodo secutus sit Sanctus consilium Christi: *Estote prudentes, sicut serpentes*, atque adeò impleverit omnes prudentiæ partes. 1. sagaciter consultando de statu vitæ & aliis ad eum pertinentibus juxta monitum Ecclesiastici c. 32. *Fili mi, sine consilio nihil facias, & post factum non poenitebis.* 2. Sapienter eligendo, quæ ad finem propositum erant magis conducibilia ubi potiores ejus virtutes proponi & laudari possunt. 3. Celeriter exequendo, quæ elegerat, ita ut verè dicere pornerit: Bonum certamen certavi, cursum consummavi.

III. Posset ostendi, quomodo Sanctus talis in curru igneo charitatis, ut olim Elias fuerit raptus in cælum, idque per præcipuos actus charitatis DEI & Proximi, probari posset juxta illud Apostoli 1. Cor. 13: *Charitas pateriens est &c.* atque adeò orandum cum Elisæo: *Obsecro Domine, ut fiat in me Spiritus duplex tuus.*

IV. Posset ostendi, quomodo Sanctus talis velut novus Atlas Ecclesiam verbo & exemplo velut duobus humeris sustentarit, atque Auditores ad gratiarum actionem & imitationem excitari.

V. Posset ostendi, quomodo Sanctus aliquis utpote mirè devotus B. Virgini perviam lacteam in cælum ascenderit, ubi in prima parte B. Virgo viæ lacteæ comparari; in secunda potiores actus mariani amoris ab eo elicit explicari possent.

VI. Pos.

VI. Posset ostendi, quomodo talis ex mortificationis studio velut leo ex ungue cognosci possit juxta illud Thomæ Kempensis l. 1. c. 25. *Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris.*

VII. Posset ostendi, quomodo talis Sanctus fuerit Helio tropium, convertens se semper ad solem æternæ sapientiæ per perfectam voluntatis suæ cum Divina conformationem ubi exemplum S. Jobi & comparatio cum eodem non parum ad amplificationem servire potest.

VIII. Posset ostendi, quomodo Sanctus talis fuerit Candidus & rubicundus per vitæ innocentiam & patientiam generosam in tribulationibus ubi exemplum Christi passi non parum promovebit amplificationem, uti & tres comites illius ut vocabat P. Balthasar Alvarez, scilicet indigentia, dolores & contemptus.

IX. Posset ostendi, quomodo talis Sanctus dixerit cum Apostolo: absit mihi gloriari &c. ubi dignitas, divitiæ, robur & pulchritudo corporis, ac scientiæ, quibus plerumque homines gloriari solent, exponi, simulque probari posset quomodo hæc omnia longè copiosius in cruce inveniantur.

X. Posset ostendi, quomodo talis Sanctus ascenderit per desertum, sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhæ & thuris & unjersi pulveris pigmentarij. ubi donum orandi à DEO concessum explicari posset.

XI. Posset ostendi, quomodo talis Sanctus rectè novit vivere, quia rectè novit orare. ubi in prima parte probari posset veritas axiomatis. In secunda, quomodo Sanctus rectè oraverit.

XII. Posset ostendi, quomodo Sanctus talis per viam arctam humilitatis ad cælos ascenderit juxta illud Christi Matth. 7. *Arcta via est, qua ducit ad vitam, & pauci sunt, qui inveniunt eam.* ubi in prima parte pulchrè comparari potest humilitas arctæ viæ, & ostendi, quàm pauci hanc viam inveniant: in secunda verò humilitas Sancti per varios actus demonstrari. Potest etiam servire visus, quo S. Benedictus post mortem visus est viæ floridæ insistere, simulque hæc visus audita: *hæc est via, qua dilectus DEO Benedictus ad cælos ascendit.*

XIII. Posset

XIII. Posset ostendi, quomodo DEUS Sanctum talem honorarit, scilicet ad morem, quo olim Rex Asveras Mardocheum honoravit. Nam 1. *induit eum vestibus regis*, seu stola gloriæ immortalis, quæ plus eum exornat, quam ullum hominem vestes quantumcunque pretiosæ ornârunt. 2. *Super eum Regis imposuit*: quatenus per gratiam DEI (de qua Thomas Kemp. l. 2. c. 9. §. 1. dixit: Suaviter equitat, quem gratia DEI portat) ita roboravit, ut ab omni peccato & perturbatione liber suavissimè in DEO requiescat. 3. *Coronavit eum diademate*: juxta illud S. Davidis testimonium Ps. 8. v. 6. *Gloria & honore coronasti eum Domine, & constituisti eum super opera manuum tuarum*. Et iterum: *Prævenisti eum in benedictionibus dulcedinis*: posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso. 4. *Per Ministros suos primarios eum deduci in caelos iussit*, scilicet per Angelos, sicut olim Lazarus eodem est deportatus. Ut adeò nihil super sit, quàm ut ipsi quoque Auditores eum honorent, & genua flectant, id est, varia submissionis, fiduciæ, reverentiæ, & laudis obsequia exhibeant.

CAPUT IV.

Quomodo Conciones in Dedicatione Templi institui debeant.

Cùm plerumque ad Dedicationem Templi copiosior Auditorum numerus accurrat, expedit, ut Concionator raram etiam & Selectam materiam eligat. Quia verò ob frequentiam ejusmodi Concionum aliqui difficultatem non levem patiuntur in novis semper conceptibus inveniendis, ideo placuit hoc capite Specialiter de hac materia agere, & præter Formulam Concionis tali die habendæ, plures conceptus suggerere ad similes conciones instituendas. Quia verò duplici modo ejusmodi conciones institui possunt, scilicet ut vel directè de ipsa Dedicatione, Templo, & modo conversandi in illo sermo habeatur; vel ut ex ipso Evangelio aut Festo occasio sumatur, aliam quampiam salutarem doctrinam inculcandi, ideo duplex quoque Exemplar similium Concionum hoc capite afferetur.

Instr. VII.

O

§. I.